

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 28.5.2002
COM (2002) 186 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

**tot vaststelling van een actieplan van de Gemeenschap om milieubeschermingseisen in
het gemeenschappelijk visserijbeleid te integreren**

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Doelstelling	3
3.	Grondbeginselen.....	3
4.	Prioritaire maatregelen.....	4
5.	Aanvullende maatregelen	5
6.	Monitoring en evaluatie	6
7.	Overleg	6
8.	Doelstellingen en tijdschema's (werkprogramma)	6
9.	Herziening.....	6
	BIJLAGE.....	7

1. INLEIDING

Integratie van milieubeschermingseisen in het beleid van de Gemeenschap is een verplichting die is vastgelegd in artikel 6 van het Verdrag. Met het onderhavige document wordt gevolg gegeven aan het verzoek dat de Raad van Visserijministers had opgenomen in zijn conclusies van 25 april 2001 met betrekking tot de integratie van milieubeschermingseisen en duurzame ontwikkeling in het gemeenschappelijk visserijbeleid, namelijk om in het kader van de hervorming van het GVB concrete voorstellen voor de integratie van milieuaspecten voor te leggen.

De Commissie heeft, op basis van een analyse van de bestaande situatie en van het internationale debat over een verantwoorde visserij¹, reeds haar ideeën over de integratie van milieuaspecten uiteengezet in een aantal beleidsdocumenten². Doel van dit document is deze ideeën te vertalen in een actieplan waarin de doelstellingen en beginselen, de middelen en de concrete streefdoelen en tijdschema's worden vastgesteld die het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) in staat moeten stellen de uitdagingen op milieugebied doeltreffend aan te pakken. Bij de opstelling van dit actieplan heeft de Commissie rekening gehouden met de conclusies van de Raad en van het Europees Parlement en ook met het advies van de Adviescommissie voor Visserijbeheer en van het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de Visserij over de bovengenoemde beleidsdocumenten.

2. DOELSTELLING

Doel van dit actieplan is milieubeschermingseisen in het GVB te integreren door de grondbeginselen, de beheersmaatregelen en een werkprogramma vast te leggen, om aldus duurzame ontwikkeling te bevorderen.

3. GRONDBEGINSELEN

De integratie van milieuaspecten in het GVB is gebaseerd op de volgende beginselen:

- het GVB draagt bij tot de verwezenlijking van de milieudoelstellingen die zijn bepaald in artikel 174 van het EG-Verdrag, zonder de economische of sociale doelstellingen in gevaar te brengen;
- het GVB is gebaseerd op de beginselen van voorzorg, preventie, correctie aan de bron, en het beginsel dat de vervuiler betaalt;
- het GVB beoogt een geleidelijke tenuitvoerlegging van een op het ecosysteem gebaseerde aanpak, voorzover zulks op basis van de wetenschappelijke kennis mogelijk is;
- de Gemeenschap verdedigt deze beginselen met dezelfde inzet in haar eigen visserijbeleid als op internationaal niveau.

¹ Dat is gevoerd tijdens de discussies die hebben geleid tot de Gedragscode voor een verantwoorde visserij.

² COM(1999)363 (Visserijbeheer en natuurbehoud in het mariene milieu), COM(2001)143 (Elementen voor een integratiestrategie), COM(2001)162 (BAP).

4. PRIORITAIRE MAATREGELEN

Bij de beheersmaatregelen om milieubeschermingseisen te integreren in het GVB moet de grootste prioriteit worden gegeven aan:

- verlaging van de visserijdruk tot een duurzaam niveau, in het kader van meerjarige beheersplannen; waar zulks mogelijk is, zou deze verlaging, op basis van wetenschappelijke adviezen, speciaal gericht moeten zijn op visserijactiviteiten die nadelig zijn, niet alleen voor het voortbestaan van de beviste bestanden, maar ook voor de stand van niet-commerciële soorten en voor de habitats;
- verbetering van de vangstmethoden om de teruggooi, toevallige bijvangsten en het effect op habitats te beperken. In de komende maanden zal de Commissie een actieplan voor de teruggooi en passende voorstellen voor de bescherming van haaien, walvisachtigen en zeevogels tegen de nadelige gevolgen van de visserij uitwerken.
- afschaffing van overheidssteun voor de modernisering of vernieuwing van de vissersvloten, behalve van steun om de veiligheid aan boord of de kwaliteit van de producten te verbeteren en die niet met een verhoging van de vangstcapaciteit gepaard gaat.

Bovendien moet het GVB de volgende kwesties regelen:

- de maatregelen die zijn uiteengezet in het actieplan Biodiversiteit Visserij³ en die in deze mededeling niet uitdrukkelijk zijn vermeld; daarbij moet vooral aandacht worden geschonken aan de opstelling van langlopende beheersplannen voor de belangrijkste en de meest kwetsbare visbestanden, de afbakening van essentiële habitats en biotopen, de vaststelling van gesloten seizoenen en gebieden, waaronder ook gebieden waar helemaal niets mag worden weggenomen ("no take zones"), en de vaststelling van richtsnoeren "Beste visserijpraktijk";
- maatregelen om vangstmethoden aan te moedigen die de integratie van de milieudimensie valoriseren, als bedoeld in de artikelen 13 tot en met 15 en 17 van Verordening (EG) nr. 2792/1999 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen en voorwaarden voor de structurele acties van de Gemeenschap in de visserijsector. Om dit te bereiken, zouden de lidstaten en de Commissie moeten samenwerken in het kader van het partnerschap als bedoeld in artikel 8 van Verordening nr. 1260/1999 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen;
- verbetering van de wetenschappelijke evaluatie van de toestand van de visbestanden, zowel in communautaire wateren als daarbuiten;
- integratie van milieubeschermingseisen in de aquacultuursector;
- de vaststelling van een communautaire strategie voor de verre visserij die bijdraagt tot een duurzame visserij buiten de wateren van de Gemeenschap, via multilaterale en bilaterale partnerschappen op nationaal en/of regionaal niveau.

In aanvulling op de bovenvermelde prioritaire beheersacties in het kader van het GVB moeten de lidstaten het nodige doen om zo spoedig mogelijk te voldoen aan hun verplichtingen uit

³ COM(2001)164, vol. IV.

hoofde van de natuurbeschermingsrichtlijnen⁴, inzonderheid die betreffende de aanwijzing en het beheer van zeegebieden die deel uitmaken van het Natura 2000-kader. Als voor het vervullen van deze verplichtingen visserijbeheersmaatregelen nodig zijn, moeten die worden gemeld aan de Commissie. Deze zal dan onderzoeken of het dienstig is aan de Raad voorstellen voor te leggen.

5. AANVULLENDE MAATREGELEN

Om het integratieproces te versterken en te versnellen dient het volgende te worden ondernomen:

- de Commissie zal ernaar streven om, in het kader van het 6de Kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor onderzoek, het verwerven van een beter inzicht in de mariene ecosystemen te bevorderen, met het oog op de geleidelijke totstandbrenging van een op het ecosysteem gebaseerde aanpak voor het visserijbeheer;
- de Commissie zal de beheersmaatregelen uitbreiden tot de bescherming van niet-commerciële soorten en habitats tegen de gevolgen van visserij- en aquacultuuractiviteiten, en zal de praktische voorwaarden bestuderen voor een volledige toepassing van de voorzorgsaanpak op alle aspecten van het GVB die een gevaar voor het milieu kunnen opleveren;
- de Commissie zal de gevolgen van de toepassing van de beginselen inzake preventie, correctie aan de bron en "de vervuiler betaalt" in de visserij en de aquacultuur analyseren;
- de lidstaten moeten, in het kader van de bepalingen van artikel 10 van Verordening (EG) nr. 1543/2000 tot instelling van een communautair kader voor het verzamelen en beheren van gegevens die essentieel zijn voor het gemeenschappelijk visserijbeleid en, om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de instandhoudingseisen krachtens de Richtlijnen 79/409/EEG en 92/43/EEG, studies en proefprojecten uitvoeren over het vergaren van basisgegevens betreffende de verbanden tussen visvangst en aquacultuur enerzijds en het milieu anderzijds;
- de Commissie en de lidstaten moeten nauw samenwerken bij de tenuitvoerlegging van programma's voor geïntegreerd kustbeheer, als middel om de complexe en delicate aspecten van duurzame ontwikkeling in kustgebieden zo goed mogelijk aan te pakken;
- in hun programma's voor informatieverspreiding en bewustmaking moeten de Commissie en de lidstaten er vooral voor zorgen dat de belanghebbenden en het grote publiek goed ingelicht worden over de plaats van de visserij en de aquacultuur in het mariene ecosysteem en over de motivering, de uitvoering en de resultaten van communautaire maatregelen inzake milieu-integratie;
- de Commissie zal de toepassing overwegen van met de verplichtingen van de Gemeenschap in het kader van de WTO verenigbare handelsmaatregelen om duurzame en milieuvriendelijke visserijpraktijken te bevorderen. In internationale

⁴ Richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand en Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

instanties genomen maatregelen zullen, ook indien ze niet bindend zijn voor de EU, worden bestudeerd met het oog op de toepassing ervan door de Gemeenschap;

- de lidstaten en de Commissie zullen de mogelijkheid overwegen tot invoering van milieukeuren om milieuvriendelijke visserijpraktijken te bevorderen;
- wanneer niet door het GVB bestreken menselijke activiteiten een schadelijk effect op het mariene milieu blijken te hebben, dat leidt tot een vermindering van de productiviteit en van de vangsten of van de kwaliteit en de gezondheid van de vangsten of aquacultuurproducten, moeten de Commissie en de lidstaten de aandacht van de bevoegde autoriteiten op het probleem vestigen met het oog op een oplossing.

6. MONITORING EN EVALUATIE

De bij de integratie van milieubeschermingseisen in het GVB geboekte vooruitgang moet worden gevolgd aan de hand van een systeem van indicatoren. Voor de invoering van een dergelijk systeem

- zal de Commissie in de eerste plaats het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de Visserij raadplegen over de mogelijkheid om, bij wijze van experiment en rekening houdende met de door de betrokken instanties gerealiseerde vooruitgang, pre-indicatoren voor de resultaten op milieugebied van het visserijbeheer vast te stellen. Op basis van het advies van het WTECV dient de Commissie dan een op deze indicatoren gebaseerd experimenteel monitoringsysteem vast te stellen dat in 2003 operationeel moet worden;
- op basis van de resultaten van dit experimenteel monitoringsysteem zal de Commissie dan vóór 31 december 2005 bij de Raad en het Europees Parlement een verslag indienen over resultaten op milieugebied van het GVB;
- de lidstaten worden verzocht om, in het kader van het zesde kaderprogramma voor onderzoek, in nauwe samenwerking met onderzoeksinstituten en milieu-instanties, onderzoek naar de prestaties van voornoemd monitoringsysteem om voor het GVB relevante informatie te leveren, te bevorderen, teneinde het uit te bouwen tot een algemener monitoringsysteem, dat ook referentiepunten en DPSIR-indicatoren (Driving forces, Pressure, State, Impact and Response) omvat.

7. OVERLEG

Aan alle besluiten in het kader van de milieu-integratie moet een zo ruim mogelijk overleg met de belanghebbenden in de vroegste stadia van het besluitvormingsproces voorafgaan, inzonderheid in het kader van het Adviescomité voor de Visserij en Aquacultuur en, indien nodig, van de regionale adviesraden.

8. DOELSTELLINGEN EN TIJDSHEMA'S (WERKPROGRAMMA)

Dit actieplan zou moeten worden uitgevoerd volgens het tijdschema in de bijlage.

9. HERZIENING

De Commissie zal in haar verslagen vanaf 2005 aangeven of een herziening van de vorenvermelde acties, doelstellingen en termijnen nodig is.

BIJLAGE

Beheersmaatregelen	Doelstellingen en bijbehorende tijdschema's	Opmerkingen
Verlaging van de totale visserijdruk	Nieuwe wetgeving omvattende: 1) het algemene kader voor het beheer van de vangstcapaciteit en 2) vóór eind 2002 vast te stellen specifieke wetgeving om de visserij-inspanning in visserijtakken waarvoor noodmaatregelen, herstelplannen of meerjarige beheersprogramma's gelden, te verlagen.	Bij uitvoeringsmaatregelen moeten specifieke verlagingsdoelstellingen en -mechanismen worden vastgesteld per vlootsegment of per visserijtak. De verlaging van de visserijdruk moet in ieder geval de duurzame exploitatie van de commerciële bestanden garanderen, maar is tegelijk van essentieel belang voor de milieu-integratie.
Verbetering van de vangstmethoden om teruggooi, toevallige bijvangsten en het effect op de zeebodem te verminderen	Nieuwe reeks van technische maatregelen om in het bijzonder de teruggooi te verminderen, vóór 31 december 2003.	Deze kunnen onder meer een verbod op teruggooi inhouden.
	Nieuwe reeks technische instandhoudingsmaatregelen om de bijvangst van walvisachtigen te beperken tot niveaus die de gunstige instandhoudingsstatus van populaties van walvisachtigen garanderen, vóór 31 december 2002.	De omvang van de bijvangsten en van de populaties moeten worden geraamd op basis van wetenschappelijke adviezen
	Aanwijzing van beschermde gebieden waar een verbod geldt op bodemtrawls en soortgelijke gesleepte bodemvistuigen, vóór 31 december 2004	Sommige van deze maatregelen kunnen worden vastgesteld in het kader van Natura 2000-gebieden.
	Tenuitvoerlegging van communautaire actieplannen voor het beheer van haaien en de bescherming van zeevogels in het kader van FAO IPOAs. Indiening van voorstellen voor wetgeving vóór eind 2003.	
Afschaffing van overheidssteun voor modernisering	Wijziging van Verordening nr. 2792/1999, vast te stellen vóór eind 2002.	
Bescherming van doelstellingen en beginselen in internationale instanties	Indiening van voorstellen die speciaal bedoeld zijn om de niet-commerciële soorten en habitats te beschermen bij elke regionale visserijorganisatie waarvan de EG lid is.	Als eerste stap zouden de EG-initiatieven voor de bescherming van haaien moeten worden verdedigd in de ICCAT.
Tenuitvoerlegging van het biodiversiteitsactieplan voor de visserij	Volledige uitvoering van alle in het biodiversiteitsactieplan bepaalde acties tegen 31 december 2006.	De uitvoering zal parallel met de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis verlopen.
Maatregelen om de milieu-integratie te valoriseren (artikelen 13 tot en met 15 en 17 van Verordening (EG) nr. 2792/1999	De Commissie zal, voor de eerste maal vóór eind 2003, de in artikel 8 van Verordening (EG) nr. 1260/1999 bedoelde Europese organisaties en andere relevante belanghebbenden, zoals de regionale adviesraden, raadplegen over mogelijke maatregelen.	Voorbeelden: afvalprojecten, uitzetting van vis, bijdrage aan de milieucontrole
Beginselen en richtsnoeren voor de integratie in de aquacultuursector	Vaststelling kaderwetgeving vóór eind 2003. Vaststelling uitvoeringsmaatregelen vóór eind 2005.	
Strategie voor de verre visserij	Vaststelling vóór eind 2003.	
Verdere uitvoering van de richtlijnen habitats en vogels	Natura 2000-gebieden op zee en aanverwante beheersmaatregelen, te voltooiën vóór eind 2004.	
	Toezicht op populaties van mariene soorten van bijlage IV van Richtlijn 92/43/EEG. Het streefdoel is volledig toezicht en volledig verslag aan de Commissie voor de eerste maal vóór eind 2003, onverminderd de bestaande wettelijke verplichtingen.	Dit is een verplichting voor de lidstaten op grond van artikel 12, lid 4, van Richtlijn 92/43.

Beheersmaatregelen	Doelstellingen en bijbehorende tijdschema's	Opmerkingen
Beter inzicht in de mariene ecosystemen	Specifieke termijn om tegen 2004 deelname van de Gemeenschap te garanderen in alle wetenschappelijke instanties die zich bezig houden met de structuur en de werking van mariene ecosystemen. De Commissie zal deze termijn nader specificeren in de werkzaamheden die voor steun van de Gemeenschap in aanmerking komen.	
Uitwerking van operationele procedures om de beginselen van voorzorg, preventie, correctie aan de bron en de vervuiler betaalt, toe te passen op de visserij	Permanente taak, in samenwerking met wetenschappelijke instanties en regionale visserijorganisaties. Als tussentermijn zal de Commissie tegen eind 2004 een voortgangsverslag indienen.	
Proefprojecten voor het vergaren van basisgegevens over het effect van de visserij en de aquacultuur op het milieu	Op grond van deze studies zal de Commissie, vóór 31 december 2003, onderzoeken of het dienstig is de bij Verordening (EG) nr. 1543/2000 van de Raad ingestelde verplichtingen uit te breiden ten einde ook de verhouding tussen visserij en aquacultuur en het milieu te bestrijken.	Doelstelling en termijnen zijn reeds vastgesteld (artikel 10 van Verordening (EG) nr. 1543/2000).
Gebruik van handelsmaatregelen om milieu-integratie te bevorderen	Uitvoering naarmate de maatregelen door de internationale instanties worden vastgesteld.	Om doeltreffend te zijn moeten de handelsmaatregelen op internationaal niveau worden vastgesteld.
Debat over milieukeuren	Na de voorstelling van een Mededeling door de Commissie, zal de Raad vóór eind 2003 conclusies vaststellen.	
Indicatoren voor milieu-integratie	Proefsysteem operatief in 2003. Eerste verslag door de Commissie vóór eind 2005. Uitgebreid systeem van indicatoren vóór eind 2006.	